

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmika nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne odira. — Za oznanila se plačuje od peterskopne petiti-vrste po 12 h, če se se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi se izločijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnništvo naj se blagovolije pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ruska ustava.

V soboto je bil obelodanjen in razglašen dokument največjega historičnega pomena, carski oklic na narod, s katerim je ruski državi podeljena ustava.

S tem je storjen prvi korak, da se mnogo stoletij stari ruski državni ustroj premeni v modernem smislu; absolutistična Rusija postane konstitucionalna država.

Carski oklic se začneja z zgodovinsko-resničnim priznanjem, da je Rusija nastala in postala velika in mogočna vsled edinstva med carjem in med narodom. To edinstvo se je razbilo pred leti. Absolutizem s svojo policijsko svojevoljnostjo in s svojim birokratskim tiranstvom je prišel že davno v nasprotje z ruskim narodom, in iz tega se je vsled nesrečne vojne v Aziji razvila kriza, ki je že davno zadobila značaj očitne revolucije.

Rusija je na bojišču poražena; njena prej neomejena veljava v Evropi je podkopana, njen ugled je neizmerno trpel, njena moč je oslabilena, njene finance deloma ruinirane. Povrh pa so nastali prenevarni notranji nemiri, prišlo je že do neštevitih krvavih revolucij, nezadovoljstvo se širi in strašilo splošne revolucije trka z mogočnim roko na vrata.

V tem usodnem trenutku se je ruski car odločil, da podeli ruskemu narodu ustavo.

Namen tega koraka je očiten. Z ustavo se hoče obnoviti edinstvo med carjem in med narodom.

V primeri z ustavami modernih držav, z Angleško in s Francosko, s Italijo in Norveško, s Belgijo in s Švicco, je ustava, ki jo je ruski car uveljavil, prav ponižna. Z novo rusko ustavo je ustvarjen parlament, ki nima nikake dejanske oblasti. Vsaka prava monarhična ustava sloni na principu delitve oblasti med vladarjem in med narodom, na principu o

suvereniteti naroda kakor vladarja. V monarhični ustavi državi stavlja vladar in narod ravnopravna faktorja, vsaj v teoriji, a čim manj pravic ima vladar, toliko več moči in svobode ima narod.

Ruska ustava pa ni ustvarjena na tem principu. »Gossudarstvennaja duma«, kakor se imenuje novi parlament, nima nikake suverenske moči. Ta parlament ima samo posvetovalen glas, carjevo samoderštvo ostane torej nedotaknjeno in narod nima v tem oziru nikake moči. Sicer pa na pr. moč parlamenta v Avstriji in v Nemčiji tudi ni dosti večja, kakor bo na Ruskem. Na papirju je seveda avstrijska ali nemška ustava vse kaj drugega, kakor ruska, v praksi pa se vendar vlada več ali manj absolutistično.

Vzlic temu pa je ruska ustava velikanskega pomena, je to zgodovinski dogodek najznamenitejše važnosti. Narod je dobil tribuno, kjer more svobodno izražati svoje želje in precizirati svoje potrebe, kjer more kritikovati svojo vladu in njene funkcije, kjer lahko povzdiga svoj glas za pravico in svobodo in zoper krivico in nasilnost, tribuno, s katere lahko budi moralne sile ruskega naroda in jih lahko koncentruje na dosego gotovih ciljev.

Res, da je nova ruska ustava precej reskionarnega značaja, ali vzlic vsem pomislekom, ki jih ima moderno misleč človek proti nji, je ta ustava vendar velik uspeh in znamenita pridobitev. Z njo se začne prerodenje ruskega naroda in ruske države, začne se nova doba v Rusiji, in sicer doba, ki utegne zadobiti svoj pomen za vso Evropo.

Slovanski narodi pozdravijo rusko ustavo vzlic nje ponižnemu značaju z odkritosrčno radostjo. Doslej ni imel ruski narod nikakega upliva na rusko politiko. Rusija je bila doslej država, v kateri so nemški vzgojena

carska rodovina v družbi z nekaj sto aristokrati mednarodnega mišljenja vladali, kakor so hoteli, vedno le po svojih osebnih interesih, ne meneč se za želje in potrebe in za ideale ruskega naroda. Zdaj šele postane Rusija slovanska država, zdaj šele pride do besede tudi ruski narod, pride do veljave slovanska misel. Padlo bo zidovje, ki sedaj še loči ruski narod od drugih slovanskih narodov in odprla se bo pot duševnemu edinstvu in duševni solidarnosti vseh slovanskih narodov.

Otvoritev mestne hiše v Novem mestu.

Z izvršitvijo dolenske železnice je nastopila za Dolenjsko nova in boljša doba. Z zvezo s svetovnim prometom se je začela vsa Dolenjska razvijati in dvigati tako, da opazujemo povsod lep napredek, posebno očitno se kaže to v naši dolenski metropoli v Novem mestu. Cela vrsta novih javnih stavb kakor okrožnega sodišča palača, novi državni mest čez Krko, mestni vodovod, regulacija cest, poštne in davkarijske poslopje pa tudi mnogo zasebnih stavb (uradniška hiša in druge) kažejo, kako se je naše mesto v zadnjih desetih letih povzdignilo. V tem stremljenju se dično odlikuje najnovejša in na dan 18. avgusta t. l. svojemu namenu izročena stavba — mestna hiša, ki ima namen služiti za mestni urad in mestno hranilnico.

18. avgust je kot rojstveni dan našega presvetlega vladarja za vsakega Avstrijca važen dan, toliko bolj je ta dan pomemben za Novomeščane, ker jih posebno še spominja na naše presvetlo vladarsko hišo, katere preslavni vladar Rudolf IV. Ustanovnik je l. 1365 podelil tedanji naselbini na sedanjem mestnem pomeirju mestne pravice in ji podelil svoje ime.

Od tedaj se je začelo mesto razvijati, dokler ni po mnogih nesrečah

(požarih) in ovirah (turški napadi in ustanovitve Karlovca) doseglo svoje sedanje obsežnosti. Domoljubna je bila tedaj misel, da je naš vrli mestni za stop določil ravno rojstveni dan presvetlega cesarja, pod čigar slavnim vladanjem je Novomesto najbolj napredovalo, da se je nova zgrajena mestna hiša ravno ta dan izročila svojemu namenu ter se je v ta namen vršila sledeča slavnost:

Po cesarski maši se je zbral ves mestni zastop, na čelu mu župan gospod S. pl. Sladovič, zastopnik vlade gospod okrajni glavar baron V. Rechbach, vsi virilisti (?) v novi mestni dvorani, med tem ko se je zbralo na galeriji mnogo odličnega mestnega občinstva. G. župan otvori slavnostno sejo, pozdravi vse zbrane, omenja v daljšem nagovoru momente, ki so vodili mestni zastop, da se je na mestu poprejšnjega »rotovža«, ki v nikakem oziru ni več zadoščal sedanjim potrebam in je bil že zelo slab, sezidala nova dvonastropna mestna hiša, na najlepšem prostoru mestnega trga. Omenja težav in stroškov, ki jih je imel mestni zastop pri tem zidanju ter poudarja pri tem dobrohotno naklonjenost, visoke vlade in predlaga, da se povodom otvorjenja mestne hiše pošlje vdanostni telegram do presvetlega cesarja. Predlog županov je bil z živio klici radostno sprejet. Na županov nagovor se zahvali v imenu novomeškega prebivalstva gosp. dr. K. Slane g. županu za njegov trud in požrtvovalnost, ki ga je imel kot prvi zastopnik mesta pri izvršitvi te mestne hiše, glede tako dovršene stavbe, ki je kinč mesta, kakor tudi glede solidne izvršbe, nepredrage cene in praktičnega izkoriščenja prostora. Nato se je določilo 200 K v dar mestnim revežem namesto banketa in vsi narvoči so si ogledali vso mestno hišo. Obemem je g. župan izročil vso mestno hišo namenjenim uradom. S tem je bila slavnost končana. Ostane nam popis zgradbe.

Ista obstoji iz sledečih prostorov. Na mestu prejšnjega l. 1720 sezidanega rotovža se je zgradila po načrtih kranjske stavbene družbe v deloma gotskem, deloma v renaisančnem slogu dvonastropna stavba, imajoč na vrhu stolp in uro. Da se zadobi več prostora in ima hiša impozantnejšo vnanost, je prednje lice nekoliko naprej pomakneno. — Vstopivši v pritličje se nahaja na desni strani avkcijska soba za sodnijske dražbe, na levi strani policijska stražnica. Ko stopimo dalje pridemo v vestibul. Na desni strani so zapori, na levi pa policijska spalnica. Iz vestibula so izpeljane po lahko vzdignene in svetle kamnite stopnice v prvo nadstropje, kjer je nastanjena mestna hranilnica. Nje prostori obsegajo pred sobo za občinstvo, veliko pisarniško dvorano, na levi strani ognjevarna soba za blagajnico in registraturo, na desni strani soba za ravnatelja in sobe za seje ravnateljstva.

Iz prvega nadstropja peljejo enako lično in svetlo izvedene stopnice v drugo nadstropje. Tu je nastanjen mestni urad. V sredi je lično in prostorno izdelana mestna dvorana z galerijo, na levi strani se nahaja občinski urad, na desni pa soba za župana in soba za odseke seje.

Vsa stavba stane 70.000 K ter zadošča popolnoma tukajšnjim zahtevam.

Za tako srečno in ugodno izvršitev mestne hiše se ima mesto kakor že omenjeno največ zahvaliti g. županu S. pl. Sladoviču. S to stavbo je mesto pridobilo ne le prepotrebne in udobne prostore za mestni urad in hranilnico, ampak tudi mesto je s tem oplešano. Razen Idrije nima na Kranjskem nobeno mesto tako lične mestne hiše. Ta žrtev ima za naše mesto toliko višji pomen, ker je ono v zadnjem desetletju že obilo za njega povzdigo in oplešanje storilo, a ga čaka še mnogo

LISTEK.

Prodana vejica.

Spisal Vinko Ruda.

Pisar Franjo Pegatka je imel vsak mesec enkrat priliko, videti na roki šestdeset kron. Zgodilo se je to zadnjega dne vsakega meseca, torej dvajsetkrat na leto. Take dni je vedno posvečeval razmišljanju v svojem gospodinjstvem in življenjskem deficitu.

Tudi 31. julija je odhajalo iz pisarne imel take misli. A to pot je svoj deficit v gospodinjstvu in o sreči obujal v njegovem sreču posebno mučne misli. Mimo te redne mesečne bolesti je imel namreč še veliko skrb, kako bi svoje upnike poplačal in vendar pridržal še toliko, da bi pri kakem človekoljubnem starinarju mogel nabaviti nujno potrebne hlače.

Ta računski eksemplj se mu je zdel tako težek, da je ves zamišljen begal po ulicah, ne meneč se, da utegne to brezmiselno beganje jako občutno vplivati na itak že skrajno nežno in občutljivo obzirnost potrebno konstitucijo njegovih podplatov. Šele, ko ga je prijazen sprehajalec držeč

dežnik pod pazduho, dregnil v zobe, se je Franjo Pegatka zavedel svojega položaja in se hotel obrniti proti svojemu domu, ko se je položila na njegovo ramo težka roka in ga prisilila, da je začasno opustil svoj namen. Ustavil se je, zasukal svojega rojstva kosti in se močno in resnično prestrašil, ko je spoznal lastnika omenjene težke roke, ki jo je bil trenutek poprej čutil na svoji rami. Lastnik té roke je bil mož, ki mu je pred več meseci omogočil, se glede zunanje oprave ugodno razlikovati od prebivalcev srednjeevropskih držav. Pri pogledu tega moža se je Franjo Pegatka z veliko žalostjo v srcu spomnil obljube, ki je pa ni držal, da bo namreč temu možu nekaj časa delal vsak mesec po en oblač in mu v prijeten spomin vselej izročil bankovec za deset kron.

Konverzacija, ki sta jo imela pri tem sestanku omenjeni mož in v obljubah nezanesljivi Franjo Pegatka je bila sicer kratka, a jako živahna. Za Pegatko in njegovo premoženje je pa imela najžalostnejše posledice, kajti ko je bil Pegatka v stanu nadaljevati svojo pot, je ležal na njegovem licu izraz neskončne žalosti.

S podvojeno bolestjo v srcu in zmanjšanim premoženjem v žepu je

krenil Franjo Pegatka proti svojemu domu. Rešitev računskega eksemplja, ki mu je že poprej delala toliko težav, je bila vsled redukcije prvotne glavnice postala tako težka, da je vzlic jesenskemu hladu stopil Franjo Pegatki pot na visoko njegovo čelo.

Pred oslopjem, med čigar prebivalce se je s ponosom prišteval tudi Franjo Pegatka, je našega junaka čakalo spoznanje, da je rešitev omenjenega računskega problema naravnost nemogoča. Spoznanje je imelo na glavi zeleno čepico, čez trebuh pa privezan obsežen predpasnik, ki je bil nekaj modre barve, a je v bojih življenja izgubil ves svoj prvotni blek in postal podoben pestrobodni eunji. Spoznanje je slišalo na ime Matija Komolja in je imelo za trgovsko knjigo veliko črno desko, na kateri je bilo ime Franjo Pegatka opremljeno z mnogimi križi, številkami in vsakovrtnimi znamenji. Matija Komolja je igral v življenju Franja Pegatka veliko ulogo, kajti od njega je bilo že dlje časa odvisno, ali se je Pegatkov čelodec počutil dobro ali slabo.

Tudi ta druga konverzacija je bila kratka. Končana je bila toliko prej, ker je Matija Komolja v svoji prostodušnosti in iskri odkritosr-

nosti rabil izraze, ki so Franjo Pegatki padali na čast s tako silo, da je hitro posegel v tisti žep, kjer je bil shranjen denarni efekt celome-sečnega dela.

Konverzacija je bila tako razburljiva, da je Franjo Pegatka prišel ves izmučen v skromno svoje prebivališče in se na pol mrtev zgrudil na staro kišto, ki je bila na nenavaden način prenapnjena v zofo. A tudi tu ni imel miru. Na vratih se je pojavil, kakor je pač samo ob sebi umljivo, širokopleče žensko bitje, ki je Franjo Pegatko s sonornim glasom in silno energičnimi gestami opomnilo, da je vsakdo po postavi dolžan, točno izpolnjevati določbe sklenjene najemnineke pogodbe in dodalo še pouk, da imajo tudi perice državljansko pravico do plačila, tudi od tistih delodajalcev, ki ne porabijo več kakor dve srajci na mesec in si kavčukaste ovratnike perejo v pisarni.

Omenjeno žensko bitje se je kmalu zadovoljnega obraza umaknilo in Franjo Pegatka je ostal sam s svojim spoznanjem, da je konec njegovi polurni zavesti finančne neodvisnosti, da je prenehal biti kapitalist.

Kakor omamljen je Franjo Pe-

gatka ležal nekaj časa na tako spretno imitirani zofo. Zunaj je bilo mrzlo in ker se temperatura v sobi ni čisto nič razločevala od temperature na ulici, se je potem naravnega procesa Franjo Pegatka kmalu prebudil iz svoje napolomamljenosti.

Poiskal je ostanek sveče in potem začel zbirati treske, katerih je imel v omari precejšnje število. Pegatka je imel namreč hvalevredno navado, da si je v pisarni svojega šefa vsak dan urezal nekaj zobotrebcev, navadno v taki velikosti, da bi z njimi izhajal tudi kak slon. Estetični čut mu je branil, da bi puščal te zobotrebe, kadar jih je porabil, v pisarni. Nosil jih je domov in jih sežgal; plamen je porabil, da si je na njem skuhal čaj in povrh je imel še to dobroto, da se mu je soba nekoliko temperirala.

Pri zbiranju tresk je Pegatka našel tudi steklenico, v kateri je bilo nekaj ruma. Urno je zakuril, si skuhal čaj, ga popil z rumom in snedel kos kruha s sirom — to je bila običajna njegova večerja — potem pa vžgal dolgo svojo pipo in z uko zadovoljnostjo legel na sgoraj karakterizirano zofo.

(Konec prih.)

žrtve in zato toliko iskreneje čestitamo na tej pridobitvi!

Vojna ali mir?

Z bojišča.

Iz Njučvanga se poroča, da si japonska armada po cestah in splavih dovažala živila v nenavadno velikih množinah. Deževanje ponehava.

Blizu Harbina so imele ruske predstraže boj s Čunguzi. Rusi so Čunguze razkropili, 18 pa so jih ubili.

Dne 15. t. m. je imel ruski kavalerijski oddelek ob zapadni Mandarinski cesti spopad z Japonci. Napadli so najprej Japonci ruski oddelek, toda kozaki so jih brž potisnili nazaj ter je končno naperila artiljerija topove na velik japonski tabor pri Pabaotunu. Ruske kroglice so ubile okoli 200 Japoncev.

Iz vladivostoškega rajona.

V severni Koreji ima ruski oddelek neprestane spopade, ki so za Japonce redno brezuspešni. Dne 6. in 7. t. m. so bili japonski naskoki na Kopundžan tako sijajno odbiti, da so Japonci pustili na bojišču svoje mrtvece, ranjene in mnogo streljiva ter bežali. — Dne 13. t. m. so Japonci iz dveh torpedovk začeli obstreljevati Lazarevo ter so se skušali izkreati, kar pa se jim ni posrežilo. Napravili so pač nekaj škode, končno pa so morali bežati pred ruskimi kroglicami.

Mirovna pogajanja.

V sejmirovne konference 18. t. m. se je ves dan razpravljalo o točki 11. japonskih pogojev, ne da bi se doseglo sporazumljenje; vsled tega se je točka za sedaj izločila ter se sprejela točka 12. o ribarstvu ob ruskih nabrežjih. Nato se je konferenca odgodila do 22. t. m. Odgoditev pa se smatra za konec pogajanjem. Japonska računa vsled tega na novo posredovanje predsednika Roosevelta. Japonski finančni agent Kanego se je še istega dne peljal k Rooseveltu v Oysterbai, kaj kot mikadov zaupnik. In res je kmalu nato brzojavil Roosevelt ruskemu mirovnemu pooblaščenecu Rosenu, naj ga pride obiskat v Oysterbai, ker mu ima sporočiti nekaj izredno zaupnega. Gotovo se je Roosevelt obrnil v Tokio in Petrograd, naj se konferenca ne razide brez uspeha. Za predajo Sahalina bo Rusijo skoraj gotovo pridobiti, toda ako bo Japonska še vključ temu zahtevala vojno odškodnino, se pogajanja takoj razbijejo. Povoljni izid mirovne konference je potemtakem v japonskih rokah.

V zadnji seji mirovne konference Komura sicer ni povedal, koliko vojne odškodnine zahteva Japonska, toda napram Viteju je izjavil, da je veljala Japonska vojna po

deset milijonov frankov vsak dan, a vseh vojnih dni je 500.

Vite in Komura sta na koncu svojih pooblastil. Ako ne dobita do torka novih, obsežnejših pooblastil in navodil, morala se bo napovedana seja odložiti, ali pa sploh ne bo več seje, temuž se vojna nadaljuje.

O tem se je odločevalo včeraj v isrednem ruskem kronskem svetu v Petrogradu, ki so se ga udeležili vsi veliki knesi.

Japonski delegatje so odposlali 19. t. m. v Tokio dolgo depešo, v kateri so predlagali, da se dovolijo Rusom koncesije.

Vite je izjavil, da ne ve, kaj se zgodi od torka naprej. Mogoče je, da bodo gotove velesile ugodno vplivale. »Matin« pa poroča, da je za Viteja mirovna konferenca končana.

To napoveduje tudi brzojavka, ki jo je poslal 19. t. m. car generalu Lineviču. V brzojavki priznava car v presrčnih besedah Linevičeve zasluge ter njegov patriotizem ter ga obenem obvešča, naj bo pripravljen na vse možnosti.

Gosudarstvennaja duma.

Petrograd, 20. avgusta. Razglasitev ustave je zbudila po celi neizmerni Rusiji splošno veselje. Do večera se je ta vest raznesla do ledene Sibirije in do perzijskih mej. — Seveda ustava ni moglo popolnoma zadovoljiti, ker ima še marsikaj reakcionarnega na sebi. Posebno sumljivo je, da k sejam »Gosudarstvennaja duma« nima pristopa občinstvo, da sme od vsakega časopisa prisostvovati le po eden poročevalec, tako da bo oblast vedno natančno vedela, kdo je kako poročilo pisal. Sicer bodo sploh časnikarji podrejeni predsednikovi cenzuri. — Glede parlamentarnega poslovanja se je oziralo na avstrijsko obstrukcijo ter je tako v dumi onemogočena. Sicer pa novi zastop glede pravic ne zaostaja za nemškimi državnim zborom, ki tudi ne more popolnoma odkloniti državnega proračuna ali prisiliti ministra k odstopu. Dijete novim poslancem so določene z dnevnimi 10 rublji. — V manifestu je izrecno povedano, da se vključ novi eri ohrani temeljna, državo zadržujoča avtokratična oblast. — Glede volilnega reda je važna posebno določba, da more biti za poslanca voljen le tak mož, ki je popolnoma zmožen ruščine.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 20. avgusta. V terek ima ministrski svet sejo, da izdela vladni program, ki naj bi razrešil krizo. Ta program izroči baron Fejervary v sredo cesarju v Ljubljani. Sploh se bodo v tej avdienci odločile zelo važne stvari. Tako

kot sedaj ne more več ostati položaj na Ogrskem. — Govori se tudi, da je nastel v ministratvu samem resen razpor, da je ministarstvo razdeljeno v dva tabora, Baron Fejervary, Lanyi in Kristoffy so za politiko sile proti upornim zastopom in uradnikom, ostali ministri pa so proti sili.

Nova madjarska pridobitev.

Budimpešta, 20. avgusta. Madjari so dosegli novo koncesijo, ki je več vredna kot madjarsko poveljevanje Sola za višje častnike deželne brambese, razpustila, zato pa se ustanovi v Budimpešti samostojna vojna šola, kjer se bodo častniki ogrskega honveda izvežbali za vojskovodje proti — Avstriji.

Francija v Maroku.

Pariz, 20. avgusta. Maroški sultan ne le da noče plačati odškodnine nekemu francoskemu podniku, ki so ga imele maroške oblasti po krivici zaprtega, temuž tudi noče dati nikakega zadoščanja za umor francoskega konzula v Mazaghanu. Nekateri velevladstvi so se izjavile za solidarne s Francijo. Francoški poslanik v Tangerju je sahteval dve križarki iz Francije.

Vstaja v nemški Afriki.

Berolin, 20. avgusta. Vokrajih Donda in Livale je izbruhnila nova vstaja z vso silo. Vataši so umorili škofa Spiesa in njegove spremljevalce ter več misijonarjev. Tudi iz Kameruna in Samóa dobajajo vesti o resnih nemirih. Cesar je odredil, da se pošlje še ena križarka z vojaštvom v Afriko.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. avgusta.

— **Žrtev nečuvnega protekcijonizma.** Pojasnili smo že deloma nečuvni slučaj, ki se je zgodil v deželnem šolskem svetu s tem, da je bila za izpraznjeno mesto na ljubljanski vladni predlagana zloglasna klerikalka s Štajerskega z imenom Stupica, preterirana pa vzorna učiteljica, v vsakem oziru sijajno kvalifikovana domačinka, ki je že celo leto opravljala to službo kot suplentinja ter si pridobila naravnost občudovanje svojih tovarišev in predpostavljenov. Nečuvno, brezprimerno postopanje deželnega šolskega sveta smrdi do oblakov, zlasti ker bi Stupica ne bila nikdar prišla v poštev, da niso bili vladni člani deželnega šolskega sveta naravnost prisiljeni, glasovati zanjo — proti svojemu prepričanju. S predlaganjem razpote Stupice je deželni šolski svet udaril pravico v obraz in poštepal pravičnost. Če je to postopanje že pri neudeleženi ljudih obudilo splošno ogorčenje, kako

je moralo šele vplivati na krivično zapostavljeno učiteljico — domačinko. Po vsi pravici se je smatrala za krvavo ušaljono in poznano in naravno je, da jo je nečuvno postopanje deželnega šolskega sveta neizmerno bolelo. Ta bolest in ta žalost je postala toliko večja, ko je sirota izvedela, da je žrtev protekcijonizma, ko so prišli na dan skriti vplivi, ki so delovali za farško Stupico. Naposled sta krivično preterirano učiteljico žalost in bolest valed postopanja deželnega šolskega sveta tako prevzeli, da so v soboto to vzorno, največjega spoštovanja vredno, v vseh krogih visoko čislano učiteljico morali prepeljati v blaznico. Pač res, tragičen konec! Na ves glas bodi povedano, da da je od žalosti in bolesti vsled storjene krivice na umu obolela učiteljica žrtev, tistih ljudi, ki so v deželnem šolskem svetu slaboglasni Stupici pomagali do zmage, žrtev tistih ljudi, ki so poteptali pravico in pravičnost, žrtev nečuvnega protekcijonizma je v tem slučaju zmagal. Za danes naj zadostuje to; razume se pa samo ob sebi, da bomo o tem še govorili.

— Parada Marijinih otrok.

Ljubljana je imela včeraj redko zabavo. Preskrbeli so nam jo duhovniki in priznati se mora, da smo se dobro zabavali in da se že dolgo nismo tako od srea smejali, kakor včeraj. Škof je zbornal v Ljubljano par sto Marijinih otrok, devičarjev in devičarice in jih je v slovesnem sprevodu z godbo in zastavami vlačil po mestu. Opazovali smo ta sprevod z zanimanjem. Občinstvo je večinoma posvečalo svojo pozornost le neprostovoljni smešnosti devičarjev in devic ter duhovščine, a mi smo opazovali tudi še vse drugo, kar se je dalo opaziti. Tako na primer smo študirali, iz kakih slojev se rekrutira ta Marijina armada, in spoznali smo, da iz tistih slojev, ki so na najnižji stopnji človeške kulture. Poiskali smo priliko, da smo govorili z nekaterimi teh devic in devičaric in obšlo nas je globoko, prav srčno usmiljenje s temi ubogimi ljudmi. Po svoji duševni izobrazbi so ti ljudje zaostali za 500 let. Kar se tiče inteligence, umstvenega stanja, se ti ljudje skoro nič ne razlikujejo od zamorcev. Tudi njihova religioznost ni vredna piškavega oreha. Tem ljudem natvezi duhovnik, kar hoče; vsi so prepričani, da je duhovnik dejnatorno bitje, ki zna coprati, točno delati in hudiča »panatik«. Religioznost teh ljudi je čisto navaden paganizem. Za take ljudi ima razumen človek samo pamilovanje. Ljudje so se smejali paradnemu obhodu, sicer se pa živ krst ni zmenil za te Marijine otroke. Smešnega je bilo pa res mnogo. Nekaj devičarjev je bilo že zjutraj na vse zgodaj pijanih in ti so prav

nerodno štorikljali za sprevidom. Eni so imeli svetinje, drugi samo trake. Tudi device so imele svetinje in trake. Nekaterim se je od daleč poznalo na obrazu, da so svoje dečevstvo že davno izgubile. Posebno komično je bilo gledati zastavo, na kateri so bili štiri traki. Spredej je bila zastava, zadaj pa so jo štiri dečevstvene držale za trak. Najbolj komično pa je bilo gledati škofa in duhovnika. Neposredno za godbo je šel škof v palico. Časih mu je godba šinila v noge in začel je korakati, kakor bi se pripravil na kako polko. Tudi drugim duhovnikom je lezla godba v noge in na vso moč so se trudili, da bi držali korak po godbi, nekateri so celo nekako poskakovali. »Gospod maširaj z banda«, so vpili paglavci in se režali videč tolste trebuške, ki so se po taktu gugali sem in tje. Parada ni nikomur nič škodovala, koristila pa je nekaterim gostilničarjem, ki so imeli čisto lep zaslužek. Ko so se devičarice in devičarji odpravljali domov, so bili vsi precej iluminirani. Cerkvena pobožnost se je končala z obligatno pijanostjo.

— **„R. Šebrovi nasledniki“.** Iz Postojne se nam piše: Danes je bil vodja tukajšnje klerikalne tiskarne od obrtne oblasti obsojen zaradi neopravičene rabe trdke: »R. Šebrovi nasledniki« v globo 100 K ali 20 dni zapora. Ta trdka se mora odstraniti, molitveniki in druge tiskovine, ki imajo natisnjeno to ukradeno firmo, se ne smejo prodajati. Gospod Anton Bonaventura, kako vodite Vi svojo čredo? Vi ste slab pastir.

— Imenovanje c. kr. uradnikov za Celje in Slovencij.

Gleispach je zopet poslal v Celje krožnemu sodišču adjunkta vsenemškega mišljenja iz Ptuj, dr. Friderika Bračiča. Konkurs se za to mesto ni razpisal, ravno tako malo, kakor za mesto adjunkta Rojica. Slovenskim adjunktom je bilo potegovanje za obveščanje, na katerih sedita gospoda Zlatič in Kramar. V slovenskih imen pa nemških srazpoto. Tako so brez konkursa spravili v Celje sedanjega državnega pravdnika in enega njegovih namestnikov. Potem pa kriči »Deutsche Wacht«, ako kak ubogi davčni uradnik pride v Celje. Svetniški gremi okrožnega sodišča do ene glave nemške, državno pravdnništvo čisto nemško, krajno glavarstvo skoro tako, kmalu bo pri celjskih oblastvih izključno tako kot na Pruskem!

— Senzacionalna vest v „Piccolu“ — navadna laž.

Kakor znano, je prinesel „Piccolo“ v petek iz Gorice senzacionalno vest, da so Slovenci v Kostanjevici ubili nekakega enoletnega prostovoljca, ker je smešil slovensko zastavo. V soboto pa je svojo vest prekal. To grozodejstvo je skuhal „Piccolo“ iz tega, da so klerikaleci na svoji veselici v Kostanjevici napadli in pretepli nekega nedolžnega človeka. Židovsko laž „Piccolovo“

po licih in kjer se mu je zdelo. Pater me je spet stisnil k sebi in položil svojo glavo na moje prsi.

Te komedije so me zdramile docela. Nerazumljivo mi je bilo vedenje pater Tadeja in postal sem pozoren na njegove geste.

Pater Tadej mi je znova natočil kot svojemu dobremu, kot najboljšemu prijatelju in me silil piti. Res sem pil, a da bi se opil, na to nisem mislil. Pač pa sem hotel kazati utrujenost in zaspanost, ker sem bil radoveden, kaj namerava pater Tadej. Da na nekaj posebnega mislim, sem slutil.

Ispivši iz kozarca močno pijačo, sem kar padel po divanu in deloma zatisnil oči. In videl sem, kaj je počel pater Tadej pri sebi in kaj si je dal opraviti pri mojem habitu. V trenutku sem bil kvišku, pahnul divjega nenaravnega pohotnega od sebe, zakričal le besedo »Svinjar!« in odhitel skozi vrata, katera je preje pater Tadej zaklenil, kar sem stoprat zdej zapasil...

In prišedši v svojo celico sem prelistal slovenski krščanski nauk in našel tam med grehi mutasti ali sodomski greh!

(Dajle prib.)

Brat Justin.

(Iz dnevnika samostanskega novica Priobčil Bistričan.)
(Dajle.)

Dne 19. decembra.

Snoči sem bil spet pri Albini. Deklica je rekla, da spozna iz mojih besedi, da sem precej navihan. »Ali tudi hudoben?« sem vprašal. Za odgovor me je gorko poljubila in stisnila k sebi.

Danes zvečer greva z Viljemom »krokat«.

Dne 20. decembra.

Snoči smo krogali. Kadar je človek pijan, je pa res čisto brez vsake razsodnosti in pameti. Ko sva bila z bratom Viljemom ravno v najintimnejšem pogovoru z natakarišo, privzdigne Viljem svoj klobuk, ki ga je dozdaj tako trdovratno na glavi tiščal, in Mici je opazila njegovo tonzuro, pri tem pa se spustila v nad vse začuden smeh.

»Torej taka agenta sta vidva« je rekla in še mene šla gledat od zadaj.

»Mici«, je dejal Viljem trdo, ako poveš komu, da sta bila tu dva frančiškana in da večkrat sem zahajata, zavrtim ti glavo.«

»Jaz tudie, pripomnim jaz.

»Saj nimam dveh«, smejalo se je dekle.

»Tudi če bi ti eno, bi ti bilo preveč«, je dejal brat Viljem in potegnul iz žepa dve sveči, ju prižgal ter pokazal na Križanega v kotu.

»Prisegla boš, da naju ne izdaš!« rekel je resno, iz oči mu je pa svetlikal demoničen ogenj.

»Tudi brez prislege se vama ni treba nič hudega nadejati«, dejalo je dekle, zdelo se mi je pa, kot bi je bilo nekoliko strah.

Brat Viljem je vstal in snel klobuk z glave. Tudi jaz sem storil takisto. »Tri prste kvišku!« je velel moj tovariš, in natakariča je melanično ubogala. In brat Viljem je narokoval z globokim glasom:

»Prisegam pri Bogu vsemogočnem in vsevedočem, da vaju ne bom nikoli izdal, proti nikomur in tudi ne, če bi katerikrat kdo kaj vprašal za to.«

Dekletu se je tresel glas pri vsaki posamezni besedi in ko je bilo konec prislege, je legel težak duh na vse tri, kar je povedal še vonj ugaslih sveč. Kmalu sva vstala in odšla, trenna, kot bi ne bila niti videla pijače. Vsem trem je manjkalo besedi in skoraj brez slova smo se ločili.

Danes zjutraj sem se nekaj zakašnil po brevirju na koro, tako da so vsi ostali novici že odšli preje. Ko tako sam korakam po koridorju proti novicijatu, pride proti meni pater Tadej, ki je na videz jako tih pater. Pozdravim ga, kot se spodobi in je navada in on mi nad vse prijazno osrdavi in me vstavi v vprašanjem, odkod grem, če imam morda popoldne kaj časa, da bi prišel k njemu v sobo, kjer mi ima nekaj važnega povedati. Že iz radovednosti sem mu obljubil priti, če ne bom imel kaj posebnega opraviti.

Popoldne sem res šel k patru Tadeju.

»Ste vendar prišli!« je vzkliknil takoj, ko sem odprl vrata, prihitel k meni in mi podal desnico. Nato mi je vedel usesti se na divan. Tu mi je začel praviti, da je poznal mojega očeta, ki je v prvi gimnaziji z njim skupaj hlače trgal, pozneje pa da se mu je izgubil za vselej izpred oči. Ko sem mu povedal, da ga je že zdavnaj zasula lopata, je vzdihnil po božno obrnivi oči proti stropu: »Requiem aeternam dona ei, domine, et lux perpetua luceat ei, requiescat in pace!« takoj nato pa prijel mene za roko in dejal:

»Tako ste podobni svojemu očetu, da je ni razlike med vama. Take oči, taki lasje, ves tak obraz. Zares, drag prijatelj ste mi, saj sva bila tudi z očetom dobra prijatelja. Kot sem imel vašega očeta rad, tisto prijateljstvo čutim do vas. In da sva si v istini dobra, zvesta prijatelja, sploboste z menoj par kozarcev dobrega vina.«

Stopil je k omari in potegnul iz nje steklenico iekre tekočine. Postavil je dva brušena kozarca pred mene in sebe, nalil peneče pijače ter trčil z menoj. Kako je zašumelo po krvi! Čutil sem, kako mi je mahoma vsa kri burnejše plula po žilah. In ker me je pater Tadej silil izprazniti kozarec, sem mu izpolnil njegovo željo. Glavo mi je navdajala opojnost in najrajši bi bil zaprl oči.

Pater Tadej je sedel tik mene na divanu. Videč, kakšen vpliv ima vino na mene, se je začel igrati z menoj. Zdej mi je gladil lase, zdej me božal po licih, potem mi stiskal roke v svoje in jih k sebi pritiskal. Kmalu na to je položil svojo desnico na mojo ramo, pa me že objel okrog vratu in me stisnil k sebi. Z levico je pa prijel za cingulum (pas) in me tolkel s njegovimi konci po kolenih,

ponatisnila tudi pobožna farška „L'Eco“ ter so jo prinesli seveda brzi nemški listi, ki vedno nervozno sijejo, kje bi kaj staknili proti Slovenem. Dasi je „Piccolo“ že priznal, da je lagal, vendar noben nemški list ni prekal oziroma popravil vesti, da se je zgodil uboj. Kakor obsojamo z vso preobzirnostjo to infamijo nemškega laskega časopisja, tako obsojamo tudi početje pijanih klerikalcev, ki so imeli v Kostanjevici svojo „veselico.“ Pijani so bili ti katoličani, da se je vsem smudilo in v svoji pijanosti so pretepali, da je morala orožništvo priti na pomoč cela kompanija vojakov. Duhovna gospoda dr. Lampe in dr. Pavlica sta tako blažljivo uplivala na svoje poslušalce, da so se tako pretepali. Omenjenega vojaka, o katerem je „Piccolo“ lagal, da je bil ubit, so ti katoličani brez vzroka tako pretepali, da so ga morali prepeljati v bolnico. Orožniki so štirih klerikalcev pretepače uklenili in jih odgnali v ječo. Je pač bila katoliška slavnost v Kostanjevici.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je te dni razposlala vsem svojim občinam pismo, v katerem na Slovenskem sledečo prošnjo: Slavni občinski odbor! Dvajset let je minilo, odkar so Slovenci ustanovili svojo „Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“, ki ima namen obvarovati slovensko dečo pred potujčenjem. Dvajset let, v katerih je bilo družbi marsikaj pretrpeti. Slavni odbor! Naša družba ne prodaja, nego njen delokrog se širi od dne do dne; a žal, marsikaj njeni zastavi ne more ugoditi, ker ji nedostajajo potrebni sredstva v to. Naši narodni nasprotniki delujejo vedno bolj in silijo danes družbo na odpor. Zato nam, kjer bi se pred 20 leti ni bilo ničesar v sanjah ne bilo zdelo varjeno. V tekočem letu je slavil nemški „Schulverein“ 25letnico svojega delovanja in ob tej priliki so mu priskočile z znatnimi podporami na pomoč ne le nemške občine, marveč tudi take, kojih zastopi so vedel volilne geometrije služajno v nekakšnih naših nasprotnikov. Častiti! Ušimo se tudi od njih. Uk je dober, naj pride od leve ali od desne. Zato se pozivljemo s tem pismom članom do Vašega slavnega zastopa in v ljudo prošnjo, da blagovolite na čloniti naši družbi stalno letno podporo. Opozorjamo Vas bratov Čehov. Ni je namreč tam srenje, da bi jej za sru ne bila osrednja češka maza. Za tekoče leto pa prosimo izdatnejše izredne podpore, da poplamo družbeni dolg in tem načinom se prostejimi rokami in veselostjo delamo še v prihodnje za svoj ljubi red. Vednote družbe sv. Cirila in Metoda. V Ljubljani, dne 29. julija 1905. Tem potom prosimo, da naj nas te prošnje najizdatnejše podpirajo vsi merodajni faktorji, za kar se jim je naprej najiskrenejše zahvaljujemo.

— Nemške srečke nazaj! Pod pokroviteljstvom štajerskega namestnika Claryja je v Gradcu osnovana efektivna loterija, katere čisti dohodek je namenjen štajerskemu „Notstandsfondus“, društvom za oskrbo ubožcev in nepreklicanih otrok in družin za stvarbo bolnišnic jetičnim. Lep in plemenit namen! Toda tudi se vidi pristranost graških gospodov. Te srečke so ravno kar razposiljajo po štajerskem. Da jih tudi Slovenec pošilja, je čisto naravno, saj Nemci so slovenskih kron ne doje. Na teh srečkah pa ni niti ene besedice slovenske, akoravno je na štajerskem drugi deželni jezik slovenski. Najboljši odgovor za tako pristranost slovensčine je, da se pošiljejo te srečke nazaj, ker so zbu tega okrašene te srečke na obeh straneh s hrastovim perjem in delodom, torej z nemškimi znaki.

— Cesarska slavnost ljubljanskih poštinih in brzojavnih uslužbencev se je prav lepo obnesla. Videlica je bila mnogoštevilno oblikana.

— Iz vojaške službe. Kaletnim častniškim namestnikom so imenovani gojenci: Adolf Kilar, Leopold Žickar, ki sta se šolala v Kostanjevici in Rudolf Conte de Rota, ki se je šolal v Tratu, pri pešpolku št. 17 v Ljubljani; Alojzij Meerwald in Julij Lampič pri domobranskem polku št. 7 v Ljubljani.

— Uradni prostori glavnega državnega urada v Celju so v takem stanju, ki je naravno škodljivo zdravju uradnikov in strank. Komisijonalni ogled teh prostorov se je že izvršil in se je komisija soglasno izrekla za novo poplavo. Prostori so baje taki, da bi še a ječe ne bili.

— Ponočno romanje. Piše se nam: Dne 16. t. m. sem se vozil v Bleda proti Radovljici. Nekako redi pota sem došel četo romaric,

večinoma samih mladih deklet. Bilo se menda same Marijine hčere. Sredi med njimi pa je oblastno korakalo mlado farše. To je bilo ob 11. ponoči. Ali ni to škandal, da se klatijo mlada dekleta ponoči s pohotnimi kozli po tujih krajih! Predno so romarice prišle na Brezje, je bilo gotovo že polnoči. Lahko si je misliti, kako nemarnosti se gode, če taka dekleta bede celo noč ali čakajo na prostem jutra. Pa saj jih duhovniki prav zato ponoči vladajo po svetu, da s to in z ono, ki se jim dopade, uživajo v nočni senzi ljubezen.

— Na Sori priredi kmetijska podružnica 27. t. m. o 3/3 popoldne v šolskih prostorih svoj tretji poučni shod. Predavala bodeta g. Gombač o sadjarstvu in gđ. Jerica Zemljan o gospodinjstvu. Odbor vabi vljudo k obilni vdeležbi.

— Iz ljubljanske okolice. Kaj pa to pomeni, da tako snažite, pravljate in z belim peskom posipljete cesto? vprašam skozi Dobrovo grede cestarja, ki je počivaje na lopato naslonjen ob cesti stal. „Ali ne veste, kakšno posebno slovesnost bomo pri nas praznovali zadnji ponedeljek tekočega meseca?“ „Odkod bi mogel jaz to vedeti,“ mu odgovorim. „Družba mlajših in starejših punc, ali če bode razumete, družba Marijinih devic, tam iz Posavja na Ježici, priredi ta dan k nam izlet. Prosile bodo baje Marijo za pravi m in pamet. Ali bodele tudi razobesili zastave in postavili mlaje?“ Vse to se bode izvršilo, ker ta družba je še mlada in napravi svoj prvi izlet. Upam pa, da tak sprejem ne bode zastoj. Se celo naš g. župnik jim pojdejo z banderi naproti in jih bodo sprejeli z vso častjo. Sliši se tudi, da bodo prav lepo popelvale, ker je njih prednica v petju vrlo dobro izvežbana in vežba tudi svoje podložnice v petju. Napravile bodo gotovo boljše, kakor so lansko leto pred farovškim hlevom, kjer so imele veselice. „Devce imajo čas in denar,“ mu odgovorim in grem dalje proti Ljubljani.

— Koliko nese beračija na božjih potih? Slabi časi povsod, v vseh stanovih in poklicih. Dočim pa si organizirani stanovi pomorejo iz najhujše krize s splošnim štrajkom, se starodavni in častitljivi stan beračev niti tega orožja ne more uspešno oprijeti. Finančno krizo občuti posebno kategorija božjepotnih beračev. Konkurenca narašča, pri romarjih pa tudi ni več, stare pobožnosti, ko so si s krajcarji, ki so jih metali na levo in desno beračem, lajšali trpljenje v vicah. Po romanju pri Sv. Roku v Dravljah so se zbrali sinoči trije berači — dva moška in ena ženska — v zakotni šišenski gostilni. Pili so ga po „štetanih“ ter se v pijanosti preglasno razgovarjali o svoji obrti. Eden je tožil, da je celo popoldne dobil le nekaj čez 6 K, nakar ga je drugi pončil: „Vidiš, ti vse premalo kričiš. Deri se, kakor sem se drl jaz celo popoldne, pa imam tudi skoraj za 15 K drobiža v žepu! Zato pa tudi zaslužim, da si operem grlo!“ — Še en štetan! — Tovaršica je globoko vzdihnila: „Ženske smo pač povsod zadnje. Dobila sem vsega skupaj le 80 krajcarjev.“ — No, zato pa ji „kavalirja“ tudi nista pustila nič plačati.

— Iz Toplice na Dolenjskem. Piše se nam: V Toplicah postaja vedno bolj živahno. Vedno več tujcev prihaja iskati si zdravja v gorkem vrelen. Pa tudi Topličani sami ne spe. Naše vrlo „Bralno in pevsko društvo“ prireja prido veselice, da tako zabava kopalniške goste. Tako je v najkrajšem času priredilo tri veselice, katere so se prav povoljno obnesle. Tudi 75letni rojstni dan vladarjev se je sijajno obhajal. Predvečer dne 17. avgusta je bilo vse v zastavah. Zvečer so bile Toplice razsvetlele, kroginkrog so se čuli močni strelji. Pevsko društvo je ob razsvetljavi prikoralo na trg z lampijoni in bakljami ter zapelo cesarsko in še tri druge pesme. Dne 18. avgusta, je bila v župni cerkvi slovesna maša, pri kateri je spremljal pevce orkester. Kaj takega še nismo slišali v Toplicah. Popoldne pa se je iz Novega mesta godba na lok katera je zvečer v prostorih Knezoze restavracije prav precizno svirala. — Zunaj pa na prostem se je zbralo množstvo požarne brambe ter bralno in pevsko društvo, da tako slovesno praznuje 75letni rojstni dan cesarjev. V tiho noč so odmevali glasovi narodnih pesmi, vmes pa so se čuli strelji in krepki živjo in slava-klici. Zeleti bi bilo, da bi požarna bramba in pevsko društvo še večkrat skupaj priredilo take veselice.

— Laški vandalizem. Piše se nam iz Divače: Te dni je prišel 5. bramovski polk v Divačo. Imel je na cesarjev rojstni dan mašo na prostem. Popoldne je šlo nekaj vojakov v bližnjo vas Matavun pri škocijanskih jamah. Rojstnemu dnevu svojega cesarja na čast so ti laški vojaki pred gostilno prepevali iredentovske pesmi. Trikrat jih je prišel neki častnik opominjati, pa ni nič pomagalo. Vračajoč se domov, so ti laški vojaki pokazali svoje junaštvo na poseben način. Na prostoru, s katerega je pred leti gledala takratna cesarična slap Reke in okolico škocijanskih jam, je „Alpenverein“ dal za

spomin napraviti lepo klop iz rezanega kamna in je zasadil nekaj dreves. Laški vojaki so to klop razbili in izruvali nekaj dreves. Res, lepa je kultura teh ljudi. Bilo je tu že na tisoče tujcev, bilo je tudi še vsakršnih vojakov tukaj, a še nikoli se ni zgodila taka surovost. Ta slava je čakala laških junakov! Sicer je pa to le posledica presrečnega negovanja iredente od strani oblastev.

— „Anton Atkerc v obrambi.“ Pod tem naslovom je prinesel sobotni „Agramer Tagblatt“ razpravo o pesnikovi knjižici „Ali je Primož Trubar upesnitve vreden junak ali ne?“ Temeljito razpravo zaključuje z besedami: „Kakor vidimo, ni Atkerc samo zelo učen, temuč tudi temperamenten polemik. Ex unge leonem!“

— „Narodni dom“ v Podgradu. Piše se nam: Se malo dni in naš kraj objame radost, okolica bo kipeła navdušenja in naši sicer nemi griži se počive. Pod milim nebom bo maša in gostje se bodo divili raznovrstnosti tipov iz različnih vasi. Prepričali se bodo, kako se slovenski in hrvatski kmetovalec popolnoma razumeta, da si je jezikovni prehod oster. Četa tržaških in istrskih akademikov bo pod spretnim vodstvom našega nadarjenega rojaka g. Josipa Mandića pela staroslovensko mašo. Pri slavnosti se oglašajo tudi poslanci tega okraja prof. Spinič. Posojilnica je pridobila več članov slovenskega gledališča v Ljubljani, ki nastopijo pod vodstvom gosp. Danila s petjem in igro. Med posameznimi točkami bo igrala narodna mavhinska godba, a v mraku prižge umetne ognje ljubljanski strokovnjak g. Kaiser. Kakor vse kaže, bo slavnostna otvoritev „Narodnega doma“ v Podgradu dne 27. t. m. posebno znamenita. Slavnost bodo poveljale tri družbe iz Trata, iz Istre in s Kranjskega. V dan slavnosti se priredi tudi banket. Kuvert velja za osebo 2 K 50 v. Kdor se želi udeležiti banketa, naj to prijavi do 25. t. m. hotelirju „Narodnega doma“. Za vožnjo iz postaj Herpelje-Kozina in Trnovo-Bistrica bo pripravljenih samo toliko skupnih vozov, da dobe prostora oni, ki se prijavijo slavnostnemu odboru vsaj dlo 25. t. m. Cene za enkratno vožnjo so določene za vsako osebo na 1 K 50 v iz Herpelje-Kozine in na 1 K iz Trnovega-Bistrice.

— Prišel k vojaškim vajam s štirimi otroki. Te dni je bil pozvan k vojaškim vajam v Gorico domobranski rezervist Andrej Sever iz Ribenberga. Sever je oženjen in ima štiri majhne otroke, katerih mati je v Aleksandriji, da mora njen mož sam zanje skrbeti in jih nadzorovati. Zdradi tega je prosil, da bi ga oprostili vojaških vaj, a prošnja ni bila uslišana. Predpreteklo nedeljo je prišel s svojimi štiri otroki oblasti in prepeljal svoje štiri otroke seboj, da bi za nje za časa vaj skrbela vojaška oblast, ker jih doma ni mogel nikomur izročiti. Vojaški oblasti ni preostalo drugega, kot da je Severja oprostila vojaških vaj.

— Kap je zadela v Mariboru 28letno Rozo Leskovar na trotoarju. Bila je takoj mrtva.

— Golobe so šli loviti. Trije mladi Tržačani, v starosti po 16 let, so šli v petek popoldne v neko naravno jamo pri Opitni lovit kraške golobe. Pri tem je padel eden 42 m globoko in na mestu mrtov obležal. Druga dva sta se pa uela na neko skalo, kakih 20 metrov globoko. Ker ja je nekdo slišal klicati na pomoč, so ju rešili, mrtvega pa prepeljali v marivašnico. Ubiti je sin tržaškega trgovca Konstantina Casseba in je študiral realko.

— Našla se je na potu med Velimpoljem in Kredarico ena darška pelerina. Nje prava lastnica naj se zglaši na o. kr. poštne uradu v Srednji vasi v Bohinju.

— Ponesrečil. 18letni natakar Franc Zgorjan v Trstu je šel s gorečo svečo na stranišče. Komaj pa je odprl vrata, je nastala silna eksplozija plina, katerega zvečer niso dosti zaprli. Zgorjan je dobil hude opekline po obrazu, vratu in rokah, da so ga prepeljali v bolnico. Tudi njegov gospodar je opečen, ker je prvi prišel k Zgorjanu na njegove klice na pomoč.

— Vlak je povozil včeraj zvečer med postajama Šiška in Vičmarje topničarja Valentina Bernika, ki se je zvečer vračal od neke zabave iz Št. Vids. Ker se mu je mudilo domov, ni hotel počakati, da bi odšel nasproti prihajajoči vlak, ampak je skočil na progo baš pred strojem, ki ga je podrl in takoj usmrtil. Navedenec je sorodnik onih dveh deklec, ki je pri predzadnjem neurju v Št. Vidu ubila strela starejšo 9letno, mlajšo pa tako poškodovala, da so jo morali oddati v deželno bolnišnico. Njegovo truplo so prepeljali v garnizijsko mrtvašnico.

— Surov napad. V soboto zvečer je obiskal misarski pomočnik Fran Tome s svojim prijateljem Domjanom Bončarjem svojega brata Janesa Tometa, misarskega mojstra in posetnika v Vižmarjih št. 44. Ko sta ob 9. uri stopila iz hiše, sta ju sunaj napadla s noži dva misarska vajenca in en pomočnik ter ju nevarno poškodovala. Poleg ostalih manjših ran je bil eden nevarno ranjen tik srca, eden pa v desno laket. Oba so morali prepeljati ob 1. uri ponoči v deželno bolnišnico. Vzrok napadu je menda fantovsko sovraštvo.

— Nič jima ni za prostost. Delavec Fran Nolim iz kamniškega okraja in 20letni ščevljarij Anton Aljandiš iz Čirč pri Kranju sta komaj prestala šestmesečno ječo, a sta zopet pozelela po breskarnem življenju. Ker drugače nista mogla priti do „kruha“, sta se sinoči na Marije Te-rezije česti spopadla in premetavala toliko časa, dokler ni prišel k njima stražnik in ju odpeljal v zaželeni „kvartir“.

— „Dr. Breskvar“ v zaporu. Danes je prišel k nekemu tukajšnjemu trgovcu znani ljubljanski pustolovec Albert Kordesch, s katerim so se bavili skoraj vsi avstrijski in ogrski časniki, ter se predstavil za dr. Breskvarja. Kordesch je trgovcu potem natvezil, da prevzame za mali denar neko prestavljanje in mu je ta že naprej dal nekaj denarja. Ko pa je zadevo povedal poliejli, so mu razložili, da mu „gospod doktor“ najbrže ne bode nikoli ničesar naredil in da ga je na ta način le „napumpale“. Navedenec je menda že nad polovico svojega življenja prebil v zaporih zaradi raznih sleparij in bi mu kak ameriški reporter za njegovo biografijo dal dobro nagrado, ako bi hotel vse povedati, kako in kje je že povsod sleparil.

— Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 19 Ogrrov, nazaj je pa prišlo 16 Hrvatov. V Hb je šlo 25, v Inmost 30, v Meran 19, v Hrušico 19, v Bohinj 16, v Skofjo Loko pa 30 Hrvatov. — V soboto je šlo 11 štajerskih Slovencev na Jesenice, 200 Vipavk pa v breški in krški okraj češplje lupit. Pet ruskih Židov se je pripeljalo iz Amerike v Trst in ko so tam zasnali, da Rusija sklepa mir, so se povrnili zopet domov. Podvrženi so vsi vojaški dolžnosti.

— Izgubljene in najdene reči. Na južnem kolodvoru je bila izgubljena, oziroma najdena modra ženska jopica, star slamenik, lesena pipa, tri palice, črna površnik in ročna torbica, v kateri je bilo nekaj tobaka. Sluškinja Ana Kepova je izgubila novo kamrikasto bluzo, vredno 8 K. Šolski učencev Alojzij Tome je našel denarnico, v kateri je bila mala vsota denarja. — Pekovski pomočnik Jernej Kapel je izgubil črno denarnico, v kateri je imel 5 K denarja.

— Ljubljanska društvena godba priredi jutri zvečer v hotelu „Lloyd“ društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— Hrvatske novice. 30letnico obhaja letos „Hrvatski Sokol“ v Zagrebu. Delajo se priprave za veliko slavnost. Protektorat je prevzel bivši starosta, zagrebški župan dr. Amruš. Pri tej priliki se tudi blagoslovi nova društvena zastava. — Madjarska demonstracija na Hrvaškem. V Zemun je prišlo 18. t. m. okoli 1000 madjarskih učiteljev, ki so zborovali v Pandčovi. Prva skrb jim je bila, da so z razglednega stolpa strgali cesarsko zastavo, nato pa je junaško odkurili na madjarska tla. — Ban Pejasevich je baje res podal demisijo, a ker se ne ve, ali kralj sprejme demisijo, je uradnim listom naročeno, da dotle vest zaničujejo.

— Najnovejše vesti. — Cesarici Evgeniji, soprogi Maksimilijanovi, se je njeno stanje izdatno poslabšalo in je njen položaj zelo resen. Kakor znano, je cesarica Evgenija kmalu po nesrečni smrti svojega moža znorela.

— Peklenska stroja v zahojih. Firma Kuhn & Co. v New Yorku je dobila po pošti v zahojih dva peklenska stroja. Le skrajni previdnosti pri odpiranju prvega zaboja se je zahvaliti, da se ni zgodila strašna nesreča. Ko so pa drugega odprli, je nastala eksplozija, ki pa k sreči ni napravila velike škode.

— Skof se je zadušil. Maški škof Ossi je prenočil v samostanu bosonogov menihov v Gentu v Belgiji in zvečer tako neprevidno ravnal s plinovo svetilko, da ga je ponosil plin zadušil.

— Državna policijska zveza se ustanovi v Avstriji. V ta namen bo prvo splošno avstrijsko policijsko zborovanje v Lincu 23. t. m.

— Brazilska brižarka zgorela. V pristanu v Plymouthu je brazilska križarka „Benjamin Konston“ zažela goriti in se je ogenj bliskovo razširil na vse strani.

*** Govoreče pahljače.** Na otoku Kuba ne govore gospe mnogo, toliko bolj pa govore njihove pahljače. Ako je pahljača popolnoma razprostrta, znači za onega, ki pride k gospe: „Jako me veseli, da vas vidim!“ Napol razprostrta pahljača pomeni: „Dolgo vas ni bilo.“ Ako drži gospa pahljačo na obrazu, znači: „Ali ste bili bolni?“ Ako jo drži na pravih počeh, vpraša: „Ali se vidimo zvečer?“ Ako pa jo drži pokonec: „Na vsak način morate priti.“ Ako razprostira gospa pahljačo počasi, obita prišlecu: „Tako mi brez vas polagoma minevajo dnevi.“ Ako pa položi Kubanka pahljačo lahko na krilo, pri tem jo pa pokriva z roko, pomeni: „Ne pridite, ker je nevarno!“ — V Londonu je ženskemu svetu ta kubanski običaj tako ugajal, da so sklenile Angležinje vpeljati tak jezik in neka dama je hotela otvoriti tozadevno šolo. — Na Kitajskem so na pahljačah naslikana mesta z imeni cest in ulic, celo oddaljenosti raznih mest drugo od drugega so povedane, radi te praktičnosti rabijo pahljače potniki in tuje.

*** Statistika evropskih gledališč.** Neki francoski list je sestavil statistiko evropskih gledališč. Po tej statistiki ima Francija 394, Italija 389, Nemčija 264, Anglija 205, Španija 190, Avstrija 188, Rusija 99, Belgija 59, Švedsko in Norveška 46, Holandija 42, Švica 35, Portugalsko 16, Danska 13, Turčija 9, Grčija 8, Rumunja 7 in Srbija 6 gledališč.

*** Previdna hči.** Oče, prosim te, zapri vrata v svojo sobo, kadar imam moški obisk. — Oče: „To vendar ne more biti gospodom nadležno.“ Hči: „Morda ne, toda utegaili bi misliti, da je dedno.“

*** Odpravljen „cof“.** Dne 30. m. m. je minulo 100 let, odkar je prepovedal cesar Franc I. častnikom in vojakom kito. Dotična odredba se je glasila: „Moj vojni minister, nadvojvoda Karol, mi je predlagal, naj se v vsej vojski odpravi kito. Ta predlog sem sprejel in odrejujem, da v zanprej ne smejo biti lasje čez palec dolgi. Zabrhanjem vojakom mazati lase ali jih posipavati s praškom, ravnatoko pa tudi zabranjujem častnikom se pomazdirati in pudrati. Vsakega kršitelja te naredbe bom ostro kaznoval. Lasje se morajo, kakor brž odrastejo preko paleca dolžine, postriči. Vsi vojski si morajo zaradi zdravja večkrat glavo umivati z mrzlo vodo. Ta predlog nadvojvode Karla sem sprejel posebno iz dveh razlogov, ker bo pospeševal zdravje mojih vojakov ter jim ne bo treba svoje itak male plače porabiti za zdrževanje nepotrebne „cofa“. Generalom prepuščam, da ali nosijo kito ali pa se strižejo.“ Ta naredba je spravila celo vojsko v slabo voljo, ker so vojski in častniki bili ponosni na svoje kite. Le velike kazni so jih prisilile k briven. Mnogi častniki so se tako strmovali, da si brez kite dolgo časa niso upali iz sob.

*** Fonograf ga je izdal.** Žena nekega francoskega kapitana je samevala doma, dočim se je njen mož vozil po daljnem morju. Da bi ji bil nekoliko krajši čas, kupil ji je mož fonograf, s katerim je poslušala potem glas svojega ljubega moža. Nekega dne ji je bil pa fonograf z mnogimi drugimi rečmi ukraden. Kapitanovo soprogo je zelo bolelo sree zlasti za fonografom in prepričana je bila, da ga ne vidi več in ne sliši nanj glasu svojega moža. Nekega dne pa zasliši glas soprogov v bližini. Mislija je, da je prišel s potovanja domov. A ker ni bilo moža v stanovanje, je šla za glasom in kmalu našla ukradeni fonograf ter vse druge reči.

*** Žganje.** Nekdo je hotel odvrniti pijanost od žganja ter mu pripovedoval: „Da, dragi moj, nedavno sem malemu psu dal popiti par čašic žganja in pes je na mestu urknil.“ — Pijanec: „To dokazuje, da žganje ni za pse.“

Telefonska in brzojavna poročila.

Išl 21. avgusta. Tu so se začele velevažne konference, tičeče se sedanje državne krize, nastale vsled postopnja madjarske opozicije. Sklicani so semkaj minister zunanjih del grof Goluchowski in ministrska predsednika baron Gautsch in baron Fejervary. Goluchowski in Fejervary sta bila že pri cesarju; Fejervary bo jutri sprejet.

Budimpešta 21. avgusta. Veliko senzacijo vzbuja tu brošura

„Ogrska kriza in Hohenzollerci“. V tej brošuri se pletira za to, naj Madjari posade na ogrski prestol kakoga Hohenzollerja. Neki listi dolže znanega žurnalista Weiss, da je spisal to brošuro; Weiss to zanikuje.

London 21. avgusta. Ako se med Rusi in Japonci ne doseže porazumljenje, hoče Roosevelt nasvetovati razsodišče. Japonci pooblaščenca so izrekli, da se razsodišču na noben način ne podvržejo.

London 21. avgusta. Roosevelt je naprosil kralja Edvarda in cesarja Viljema, naj intervenirata v korist miru.

Petrograd 21. avgusta. Tu se je vršil kronski svet, ki se je bavil z vprašanjem, v koliko naj Rusija na japonske zahteve odneha Z ene strani se čuje, da se je kronski svet z malo večino glasov izrekel za mir in s tem za odnehanje, z druge strani pa, da je odklonil vsako nadaljno koncesijo.

London 21. avgusta. Iz Portsmoutha se poroča: Splošno mnenje je, da je Roosevelt rešil situacijo in da bodo tako Rusi kakor Japonci nekoliko odnehal. Vohče vlada mnenje, da se pri jutrišnjem pogajanju doseže sporazumljenje.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 18. avg.: Anton Kosanc, posestnik, 85 let, Dunajska cesta 31, Carcinoma.
V deželni bolnici:
Dne 17. avgusta: Luka Rebec, gostič, 46 let, jetika. — Terezija Hafner, kajzarjeva žena, 33 let, jetika.
Dne 17. avg.: Julija Prašnikar, delavka, 19 let, jetika.
Dne 18. avg.: Ivan Fritze, kolar, 74 l. Marasmus.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.
Uradni kurzi dne 19. avgusta 1905.

Kalobni papirji.	Denar	Blago
4% zmanjšana renta	100-55	100-75
4% srebrna renta	100-50	100-70
4% avst. kronska renta	100-60	100-80
4% zlatna	119-55	119-75
4% ogrska kronska	98-65	98-85
4% zlatna	115-30	115-50
4% posojilo dežele Kranjske	99-50	101-1
4% posojilo mesta Spiljet	100-60	101-60
4% Zadar	100-1	100-1
4% bos. here. žel. pos. 1902	101-05	102-05
4% češka. dež. banka k. o.	100-15	100-80
4% ž. o.	100-25	100-75
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	101-30	102-25
4% post. kom. k. o. s.	106-70	107-70
4% 10% pr.	100-50	101-50
4% zast. pisma Innerst. hr.	100-10	100-70
4% ogrske cen.	100-10	101-1
4% dež. hr.	100-1	101-1
4% x. pis. ogr. hip. ban.	100-75	101-75
4% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	100-75	101-75
4% obl. češke ind. banke	99-90	100-1
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99-50	100-1
4% prior. dol. žel.	98-75	99-75
4% juž. žel. kup. 1/1%	101-20	102-1
4% avst. pos. za žel. p. o.		

Srečke.	191-	193-
Srečke od 1. 1860 1/2	293 25	295 50
1864	165 90	167 90
1865	301-	309-
zem. kred. I. emisije	302-	311-
II.	267-	273-
ogr. hip. banke	102-	107-90
srečke za fr. 100-	141 50	142 50
turške	26-	27 50
Saillika srečke	475-	482 50
Kreditne	78-	83-
Inomostne	88-25	94-25
Krakovski	65-50	69-50
Ljubljanske	54-25	55-75
Avst. rud. križa	34-75	35-75
Ogr.	62-	66-
Rudolfove	74-	78-
Saleburške	535-	542 50
Dunajske kom.		

Debitne.	91-25	92-25
Južne železnice	675 75	676 75
Državne železnice	1633-	1643-
Avst.-ogrski bančni debitne	667-75	668 75
Avst. kreditne banke	782-	783-
Ogrske	247-	248-
Živnostenske	870-	873 60
Premogokop v Mostu (Briz)	538 25	539 25
Alpine montan	2749-	2759-
Prške žel. ind. dr.	553-70	554-70
Rima-Murányi	285-	288-
Trbovljske prem. družbe	559-	563-
Avst. orožne tov. družbe	155-	160-
Češke sladkorne družbe		

Valute.	11-35	11-39
Q. kr. seklin	19-09	19-12
20 franki	23-44	23-53
20 marke	23-98	24-01
Severniški	117-27	117-47
Marke	95-45	95-65
Laški bankovci	253-	254-
Rubli	4-84	5-
Delarji		

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 20. avgusta 1905.		
Termin.		
Pšenica za oktober	za 100 kg. K	15-94
Pšenica april 1906	100	16-50
Rž oktober	100	13-18
Koruzna maj 1906	100	13-38
Oves oktober	100	12-24
Efektiv.		
Nespremenjeno.		

Meteorološko poročilo.

August	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
19	9. sv.	737.0	20.0	sl. jvzhod	jasno
20	7. rj.	739.0	16.1	sl. jvzhod	del. oblak.
21	9. sv.	736.2	20.4	sl. sever	del. oblak.
22	7. rj.	738.1	16.3	sl. sever	del. oblak.
23	9. sv.	737.4	27.2	sl. jvzhod	jasno

Srednja temperatura sobote in nedelje: 19.5 in 21.3°, normale: 18.5° in 18.4°. Mokrina v 24 urah: 0.0 mm in 0.0 mm.

Marija Štamcar
roj. Verovšek

danes ob 6. uri zjutraj po daljši mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere v starosti 29 let mirno preminula.

Pogreb predrago rajnice se vrši jutri v torek dne 22. avgusta t. l. ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti v Levstikovih ulicah št. 4, k Sv. Kristofu. Bodi ji blag spomin! 2643

V Ljubljani, 21. avgusta 1905.

August Štamcar
soprog
(Brez posebnega obvestila.)

FELIKS TOMAŽIČ
knjigovodja trdke Iv. A. Hartmann

po dolgi, težki bolezni, previden s svetostitvi za umirajoč, v nedeljo dne 20. t. m. ob 3/4 3. uri zjutraj v 41. letu svoje dobe blažno zaspal v Gospodu.

Pogreb dragoga pokojnika bo v ponedeljek dne 21. t. m. ob 5. uri popoldne ob hiši žalosti št. 14 v Komenskega ulicah na pokopališču k Sv. Kristofu.

Svete zadušne maše se bodo darovale v župni cerkvi Sv. Petra. Prosi se tihega sožalja. 2644

V Ljubljani, 21. avgusta 1905.

Jan Macák
c. kr. višji nadzornik evidence zemljinskega katastra v pokopu, vitez Fr. Jožefovega reda itd.

v četrtek dne 17. avgusta 1905 ob 10. uri popoldne v Gradcu mirno v Gospodu zaspal. 2641

Zemski ostanki nepozabnega pokojnika se bodo danes popoldne ob 8. uri blagoslovili v tukajšnji mrtvašnici ter se potem prepeljejo v Trst, kjer bo v torek, dne 22. avgusta 1905 ob 10. uri popoldne pogreb od kolodvorja južne železnice na pokopališču pri Sv. Ani.

V Gradcu, dne 19. avgusta 1905.

(Posebna obvestila se ne razpošiljajo.)

Krojaški salon za gospode 2145-14

Ivan Magdič
v Ljubljani, na Starem trgu šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših žurnalih iz najmodernejšega in najboljšega tuzemskega in inozemskega blaga. Uniformiranje in zaloga potrebščin za Sokole.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU. Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, sreč, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—. Rezervni sklad K 200.000.—.

Podružnica v SPLJETU. Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vsdiga. 8-96

Promet s čeki in nakaznicami.

Išče se spreten gostilničar ali gostilničarka za prevzetje dobro vpeljane 2646-1

restavracije RASBERGER
na Sv. Petra nasipu šte. 37

v najem ali na račun pod zelo ugodnimi pogoji. — Pogoji se zvedo istotam.

Dva monterja
za postavljanje glinastih peči sprejme takoj tovarna glin, Griže pri Celju. 2635-2

Dva dobra mizarska pomočnika in učenca
sprejme takoj v trajno delo **Ferdo Primožič**, mizarski mojster, Breg št. 20 v Ljubljani. 2647-1

Za mlado samostojno deklico se išče soba s hrano
pri boljši rodbini sredi mesta, v pritličju, I. ali II. nadstropju. — Pri isti rodbini se tudi želi stanovanje in hrano za brata dijaka.

Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“. 2640-1

Skandinavski CIRKUS K. Lipót
Ljubljana, Latermanov drevored

velika predstava.
Vsaka predstava z bogatim spremljenim orjaškim programom.

V sredo, 23. avgusta t. l. ob 4. popoldne
šolarska, otroška in rodovinska predstava

ob popolnoma znižani vstopnini.

Cene prostorom: Sedež v loži 3 K, zaklopni sedež 2 K. I. prostor 1 K 50 vin., II. prostor 1 K, galerija 50 vin.

Ravnokar je izšla KORISTKA.
Povest iz gledaliških krogov ljubljanskih v poluprteklem času.

(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Ta povest je jako zanimiva ter izbornopisuje dogodke neke koristke iz časa Mondheimovega gledališkega ravnateljstva.

Cena broširano 80 v., po pošti 1 K.

Dobi se v knjigarni **L. SCHWENTNER v Ljubljani** Prešernove ulice.

Vdova hišnica
želi dobiti mesto v kaki hiši kot da bi imela prosto stanovanje.

Ponudbe se prosi pod „št. 100“ na upravništvo „Slov. Naroda“. 2342 3

Razpis.
Za Vilharjev spomenik v Postojni se razpisuje kamnoseško delo.

Rabilo se bode približno 14 m³ kraškega kamenja, ki se na prostem dobro vzdrži.

Natančnejše podatke o podstavku, obliki in velikosti kamenja daje akademski kipar g. Al. Repič na Vrh polju pri Vipavi, ki ima tudi pomožni model spomenika.

Pismene ponudbe naj se pošljejo do 8. septembra t. l. odboru za Vilharjev spomenik v Postojni, kjer dobe ponudniki načrt spomenika in druga potrebna pojasnila. 2645-1

Notranjski odbor za Vilharjev spomenik. V Postojni, 19. avgusta 1905.

Izšla je knjiga Kralj Matjaž.

Povest iz protestantskih časov na Kranjskem. (Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Lična brošura obseza 363 strani ter obdeluje v zanimivi povesti kmetski punt na Vrhniki in okolici ter napad na samostan krutih menihov v Bistri.

Cena 1 K, s poštnino 1 K 20 vin.

Dobi se edino pri **L. Schwentnerju**, knjigarju v Ljubljani, Prešernove ulice.

!Pozor! Gospodinje! !Pozor!

Predno si nakupite olja in jesiha ne pozabite obiskati nove trgovine, ki sem jo otvoril

v Židovskih ulicah
in kjer bom prodajal najboljše vrste laškega, francoskega in dalmatinskega olja po konkurenčnih cenah.

Nadejajoč se obiliga obiska bilježim z velespoštovanjem

2604-3 **Baruchello**, poslovođa.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnateljstvo dr. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. junija 1905. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m. ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, dež. Selthal v Aussee, Solnograd, dež. Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 07 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž ob 1. junija do 10. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, dež. Selthal v Solnograd, Inomost, dež. Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijane ara, He, Francove, Karlove vare, Prago, Lipsko, dež. Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj, Solnograd, Inomost, Bregene, Ženeva, Pariz. — Ob 3. uri 15 m. popoldne osebni vlak v Podnart-Kropo, samo ob nedeljah in praznikih. — Ob 3. uri 58 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, dež. Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijane ara, He, Francove, Karlove vare, Prago (Ljubljana-Linc-Praga direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj dež. Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Ljubljana-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA NA NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m. zjutraj osebni vlak v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m. pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m. zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja dež. Amstetten, Monakovo (Monakovo-Ljubljana direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Franzensfeste Solnograd Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 12 m. zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m. dopoldne osebni vlak z Dunaja dež. Amstetten, Lipsko, Karlove vare, He, Marijane vare, Prago (Praga-Linc-Ljubljana direktni voz I. in II. razreda), Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Para, Ženeva, Curih, Bregene, Inomost, Zell ob jezuru, Leud-Gastein, Ljubno, Celovec, Smohet, Pontabel. — Ob 4. ur 29 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega Prage, Franzensfeste, Karlovih varov Heba, Mar. varov, Plzna Budejovice, Linc, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, dež. Selthal ob Inomosta in Solnograda. — Ob 8. uri 5 m. zvečer iz Lesec Bleda samo ob nedeljah in praznikih. — Ob 10. uri 40 m. zvečer osebni vlak iz Trbiža ob 1. junija do 10. septembra ob nedeljah in praznikih. — PROGA NA NOVEGA MESTA IN KOČEVJE. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m. zjutraj osebni vlak iz Novega mesta v Kočevja, ob 2. uri 32 m. popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE dr. kol. v KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 7. uri 10 m. zvečer. — Ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih — PRIHOD V LJUBLJANO dr. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 10. uri 59 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. Ob 9. uri 55 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.